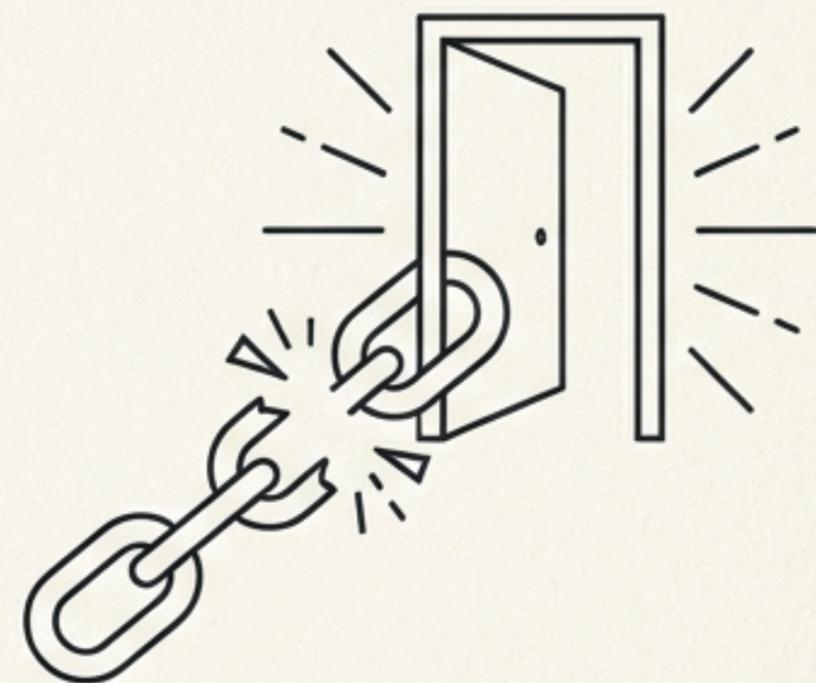

בין גורל לחירות: מסע מפורים לפסח

פענוח תורה ע"ד בליקוטי מוהר"ן:
על הזמן, המוות והתודעה האנושית

מבוסס על שיעור ומאמר מאת הרב מיכי יוספי

החידה של רבי נחמן

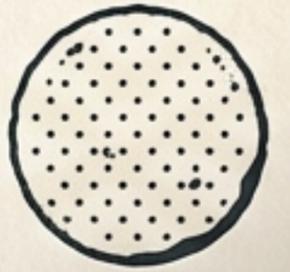
רבי נחמן מציג קשר מפתיע: פורים אינו רק אירוע היסטורי, אלא 'דרך' המובילה אל פסח.

פורים

פרשת פרה

פסח

”אַחַר פּוֹרִים קוֹרִין פְּרַשַׁת פָּרָה, שֶׁהִיא הַכְּנָה לְפֶסַח...
כִּי גַם פּוֹרִים הוּא בּוֹדְאֵי הַלּוֹךְ וְדֶרֶךְ לְפֶסַח”

השאלה: כיצד חג של 'גורל' וכאוס (פורים) משמש כהכנה לחג של סדר וחירות (פסח)?

פורים על שם ה'פור': שלטון הגורל

- במרכז החג עומד ה'פור' – הגורל שהטיל המן.
- זהו אירוע שאינו תלוי בנו. מציאות שנגזרה מלמעלה ('גזירת גורל').
- גם הניצחון בפורים הוא חגיגה של היפוך הגורל, אך אנו נותרים בתוך מעגל הזמן והמקריות.

**“הפיל פור הוא הגורל –
מציאות דטרמיניסטית”**

המשוואה הבלתי נמנעת: זמן = גורל = מוות

החיים תחת שלטון הגורל הם חיים בתוך הזמן. והזמן נע בכיוון אחד בלבד: אל המוות.

טומאה = נוכחות של מוות. אי אפשר לברוח מהזמן, ולכן אי אפשר לברוח מהטומאה.

פרנץ רוזנצווייג ("כוכב הגאולה"):
"מן המוות, מן אימת המוות,
מתחילה כל הכרת המכלול."

כל עוד אנו כבולים לזמן, החירות היא אשליה.

הגשר: פרה אדומה והיטהרות

בין הגורל של פורים לחירות של פסח
עומדת הדרישה להיטהר.

מדוע? כי לא ניתן להיכנס אל החירות
החירות (פסח) תוך אחיזה במוות
(טומאה).

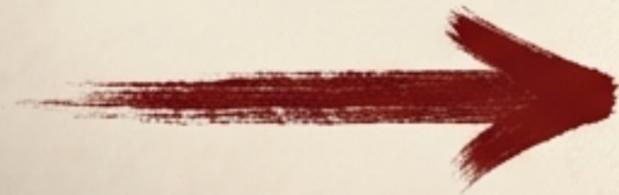
הפרה האדומה היא הניסיון לשבור את
מעגל המוות והגורל.

וְאַחַר כֵּן נַעֲשֶׂה פָּרָה... כִּדִּי נִשְׁיָהוּ טְהוֹרִין לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח

המפתח לחירות: מודעות (זהירות)

רבי נחמן משתמש
באותו מטבע לשון לפרה
אדומה ולפסח:

נזהרין ליטהר מטומאת מת

נזהרין מחמץ

אדם ללא מודעות נסחף
בזרם הזמן (הגורל).

אדם עם מודעות (זהירות)
יכול לעצור את הזמן.
המודעות היא הכלי לגאולה
מהדטרמיניזם.

פסח: המרד בזמן

חמץ (גורל)

בצק שנמסר לידי הזמן.
תהליך טבעי, כימי ובלתי נמנע.

מצה (חירות)

בצק שהתערבנו בו. עצרנו את הזמן.
זוהי הכרעה תודעתית, לא טבעית.

המצה היא ניצחון התודעה על הזמן הביולוגי. גזירת החימוץ וגזירת המוות – אחת הן.

פה-סח: חירות הביטוי והרוח

- החירות האמיתית היא היכולת להמשיג, לספר סיפור, לומר 'הלל'.
- בפורים (אסתר) יש הסתרה ושתיקה. בפסח יש התגלות ודיבור.

לֹא הַמַּתִּים יְהַלְלוּ יְהוָה (תהילים)
רק בן חורין, שהתגבר על המוות
והזמן, מסוגל לומר שירה.

האשליה והאמת של החירות

האם אנו באמת בני חורין? הרי בסוף כולנו בני תמותה.

הסוד: 'אל תקרי חרות אלא חירות'
(חירות ממלאך המוות).

חירות אינה נצח ביולוגי, אלא מצב תודעתי.
רגע של 'ליל שימורים' שבו אנו מתעלים
מתעלים מעל לזמן ומייצרים משמעות
משמעות נצחית.

להקדים את פסח לפורים

מרדכי ← מור דרור ← חירות

אסתר → הסתר → שושנה

מרדכי ואסתר ניצחו את ה'פור' (הגורל) כי הם הצליחו למשוך ניצוץ של חירות (פסח) לתוך המציץ המציאות החשוכה של פרס.

בין אוטופיה למציאות

פורים (ריאליה)

פסח (אוטופיה)

פסח: ניסים גלויים, אלוהים מדבר, גאולה מוחלטת.

פורים: הסתר פנים, פוליטיקה, 'אכתי עבדי אחשוורוש אנן'.

אנו שואפים לפסח, אך חיים בפורים.

An open book with aged, yellowed pages lies on a dark, textured surface. A lit candle in a dark holder sits to the right of the book, casting a warm, golden glow. The background is dark, making the book and candle stand out.

כל התחלות מפסח

כל המצוות זכר ליציאת מצרים. הגאולה של מצרים היא חד-פעמית, אך הזיכרון שלה הוא הדלק שלנו. אנו מישתמשים ב'אור' של האידיל (פסח) כדי לנווט בתוך החושך של המציאות (פורים).

הגאולה שבידיים שלנו

בפסח אלוהים הוציא אותנו. בפורים (ובחיינו) אנו נדרשים לפעול.

“ולא ירוראו פני ריקם”

האדם חייב להביא משהו מעצמו.

החירות מן המוות נוצרת כשאנו לוקחים אחריות על גורלנו בתוך הזמן.

החיים במודעות הם המפתח לגאולה בתוך הזמן.